

Zeevaartschool 1890 – 1930

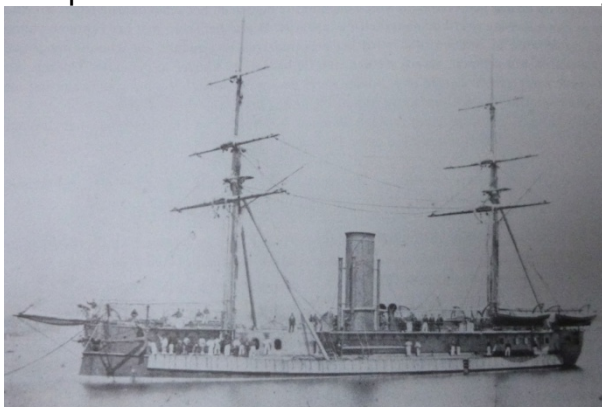
Wat Adriaan Johannes Leijer niet lukte werd Willem Bakker bijna in de schoot geworpen. Op 16 januari 1890 gaven Burgemeester en Wethouders hem opdracht een bijzondere school voor Vis- en zeevaarkunde op te richten. Een jaar later werd hiertoe eveneens een commissie in het leven geroepen terwijl Willem zelf zijn acte zeevaarkunde behaalde. De op te richten Zeevaartschool moest bestaan uit twee afdelingen, een tweejarige cursus en een cursus voor stuurlieden, die twintig vakken kregen en zes dagen per week acht uur per dag naar school moesten. De leerlingen mochten niet ouder zijn dan 17 en niet jonger dan 14 jaar en moesten over een goede gezondheid beschikken.

Op 10 april 1893 werd op de Kerkgracht 10 te Den Helder de eerste officiële school geopend voor stuurman en den loodsdienst met als directeur de van Vlieland afkomstige Simon Visser. Willem Bakker bleef leraar samen met Albertus van Dissel, later vervangen door S.P. Kleinbentink voor de taallessen en eerste stuurman grote vaart Franciscus Dekker voor de praktische zeevaarkunde. Er traden in dat eerste jaar zeven leerlingen toe voor de tweejarige cursus en vier voor

de afdeling stuurlieden. In totaal telde Nederland in 1893 tien zeevaartscholen met samen 403 leerlingen, waarvan 179 het stuurmansdiploma behaalde.

De opkomst van de stoomvaart en de nabijheid van de Rijkswerf zorgde voor een

behoorlijke aanwas van leerlingen in Den Helder die een diploma machinist ter Koopvaardij wilde behalen. In 1895 kwamen verschillende verzoeken van werknemers op de Rijkswerf voor die opleiding, waarvoor een speciale avondcursus werd ingesteld. Toch werd pas in 1907 met de komst van de 'Schipperswet' het rijksexamen voor

stuurlieden en machinisten verplicht. Het aantrekken van leerkrachten bleef echter een groot probleem omdat de betaling in verhouding tot andere zeevaartscholen slecht was in Den Helder. Zo verliet Willem Bakker op een goed moment de school en vertrok naar elders, evenals in 1903 directeur Visser, die werd vervangen door de uit Blokzijl afkomstige Tjelling Theodoor Bonk.

Het zat niet mee, want Tjelling werd al spoedig ongeneeslijk ziek en werd op zijn beurt vervangen door Theodorus Cornelis van Mierlo die onder zijn bewind

belangrijke veranderingen doorvoerde zoals door in 1910 de lang begeerde machinisten cursus aan het leerpakket toe te voegen. Van Mierlo had overigens nooit zelf gevaren en kreeg daarom assistentie van een leraar van het KIM, de heer H.J. Boldingh. Van Mierlo trouwde met de Helderse Wilhelmina Schouten en zij kregen twee zonen en één dochter. In 1912 werd begonnen met een visserij cursus. Ondertussen kwamen en gingen leraren, waaronder een paar belangrijke namen zoals Johannes van Roon die samen met P. Haverkamp een belangrijk boek schreef over zeevaartkunde, H.J.

Bartelings die later faam verwierf als hoofd van de school in Groningen en Jacobus Middendorp, die een groot deel van zijn leven aan de zeevaartschool te Den Helder verbonden bleef.

Onder druk van Van Mierlo werd in 1915 een telegrafistencursus aan het pakket toegevoegd. Wanneer in 1917 de wet op het nijverheidsonderwijs haar intrede doet moet ook de zeevaartschool in Den Helder helemaal gereorganiseerd worden. Steeds vaker komen ook leerlingen van buiten de stad naar de zeevaartschool en al

was de school inmiddels van de Kerkgracht verhuist naar Ankerpark 31 (een groot woonhuis) en kwam daar in 1918 nummer 27 bij, het bleef onvoldoende om de stroom leerlingen te bergen. Even was er sprake om de ambachtschool te betrekken die verhuisde naar nieuwbouw, maar ook Van Mierlo wenste een nieuwe school. Op 13 januari 1921 werd de machtiging tot de bouw van de school getekend en

begroot op Fl. 275.000.

Tegenvallende subsidies van het rijk zorgden meermalen voor uitstel van de bouw, zelfs na een rapport in februari 1925 van architect S. Krijnen en wnd.- directeur van gemeentewerken, waarin de staat van de onderkomens als onvoldoende werd bestempeld. Het duurt dan nog, ondanks dat het onverantwoordelijk is, tot 1928 wanneer het besluit valt een nieuwe school op de plek van de oude gebouwen neer

te zetten. Het ontwerp was van de heer Dokter en de eerste steen werd in bijzijn van Van Mierlo door burgemeester Driessen gelegd op 22 november 1929. De officiële opening van de zeevaartschool was op 9 september 1930. Van Mierlo die gedurende jaren een bitter gevecht leverde om dit voor elkaar te krijgen, bleef hierna slechts nog één jaar aan de zeevaartschool verbonden en

werd opgevolgd door leraar Jacobus Middendorp, bij vele later bekend als 'Ome Jan'.